

Stand van zaken activiteiten en plannen werkgroep Groene Kerk terugblik en plannen 2026 dd 20251120

1. Inleiding

De werkgroep Groene Kerk valt als werkgroep onder de diaconie en is inmiddels al vanaf 2017 actief. Vragen rond duurzaamheid zijn “hot” en dat betekent dat we als werkgroep steeds goed moeten kijken wat we wel of niet willen oppakken. Het gaat dan zowel om activiteiten in de kerkelijke gemeente als ook om de samenwerking met werkgroepen in genabuurde kerken als om de samenwerking en afstemming met andere initiatieven in de burgerlijke gemeente Renkum. We zijn ook aangesloten bij de landelijke groene kerken.

2. Wat beogen wij?

Opkomen voor het behoud van de schepping is een feest! En daarom zijn we Groene Kerk en FairTrade Kerk.

Dit betekent dat we als kerk de intentie hebben om te blijven werken aan vergroening, aan verduurzaming van ons kerk-zijn.

We denken dan als eerste aan de wijze waarop we individueel/privé maar ook gemeenschappelijk de zorg voor de schepping in praktijk brengen. Binnen de kerkelijke gemeente willen we vooral ook aandacht vragen voor bijbelse notities die ons motiveren voor dit werk. We willen daarover nadenken, daarin groeien en elkaar, binnen en buiten de kerk, uitdagen om daar werk van te maken en elkaar daarbij ondersteunen.

Zoveel als mogelijk sluiten we ook aan bij andere duurzame lokale initiatieven.

3. Wat hebben we gedaan?:

- In de 40dagentijd was er een Hollandmaaltijd met 12 personen; ook werd de aswoensdagviering in de Bernulphus gepromoot en bezocht.
- Zondag 30 maart was er een groene kerkdienst waar de toekomststoel (van Grootouders van het klimaat) is aangeboden aan de kerkenraad. De stoel staat in de kerkzaal van de Vredebergkerk (naast de collectezakken) en het doel is dat alle groepen met een bepaalde regelmaat deze stoel bij hun vergadering hebben staan om zo bij alle gesprekspunten de toekomst voor ogen te houden. Met een bepaalde regelmaat wordt groepen gevraagd hoe er met de stoel is gewerkt.
- Met 8 personen op excursie naar Megen op 16 aug.: viering bij de Franciscanen, wandeling door Hof van Lof en bezoek aan de beelden / de tentoonstelling 800 jaar Zonnelied Franciscus;
- meegewerkt aan de Dankbaarheidsviering op 2 november;
- in gesprek met het Kerkelijk Bureau is in kaart gebracht wat de situatie is m.b.t. gebruik van fairtrade en biologische eet- en schoonmaakproducten. De conclusie is dat we op de goede weg zijn. Het gebruik van meer vegetarische producten wordt meer geaccepteerd.

Energieverbruik

Het energiegebruik in de Vredebergkerk is enkele jaren geleden teruggebracht door het plaatsen van voorzetramen in de kerkzaal en het gebruik van zuinige verlichting. Verder zijn de jaarlijkse energiekosten 1/3 verminderd door de inzet van zonnepanelen. Verdere vermindering is mogelijk wanneer zowel alle apparatuur en installaties goed in beeld zijn gebracht met betrekking tot de precieze werking alsook de manier waarop deze worden gebruikt. Waar mogelijk wordt ook gekeken naar de efficiency ervan. Een omvangrijke klus, omdat er weinig op papier is vastgelegd; dit zal ook in de nabije toekomst aandacht vragen. Ook wordt het verbruik van energie in de beide kerken gevolgd

door slimme meetapparatuur. Dat maakt het mogelijk voor de College van Kerkrentmeesters (CvK) om het gewenste warmteregime in onze kerken te bepalen. Twee leden van de werkgroep Groene Kerk assisteren de groep Beheer daarbij en juist ook door mee te denken vanuit duurzaamheidsperspectief.

Er zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- a. Al langer geleden is door opnames met een thermocamera geconstateerd dat de vloerverwarming van de kerkzaal niet gelijkmatig opwarmt. Gebrek aan documentatie maakt het lastig om de oorzaak te achterhalen. Daarom is door de leidingen en kanalen te volgen het systeem grotendeels in beeld gebracht, en is de doorstroming van warm water door de verschillende vloerverwarmingsgroepen gemeten. Ook is de aansturing van het systeem in kaart gebracht, wat nodig is, omdat het besturingssysteem verouderd is en binnen zeer afzienbare tijd moet worden vervangen. De resultaten zijn besproken met de installateur en er is een verbeterplan opgesteld (doorspoelen van de leidingen, vervangen van de flowmeters).
- b. Omdat energieverbruik van de kerkgebouwen op uurbasis wordt gemeten was het mogelijk om de vraag van de CvK te beantwoorden over energieverbruik van de Oude Kerk van alle activiteiten. Dit stelde de CvK in staat om de energietoeslag in voorkomende gevallen beter onderbouwd in rekening te brengen.

Buitenruimtes gebouwen

De groep kerkhoveniers heeft in 2024 driemaal met een wisselende groep van acht mensen bij de Vredebergkerk gewerkt aan het onkruidvrij-maken en snoeiwerk en wekelijks gebeurt dit door drie mensen bij de Oude Kerk.

Het vervolg over het vergroenen en verduurzamen van de buitenruimte bij de Vredebergkerk staat stil vanwege het wachten op de bouwplannen op het terrein van de oude kosterswoning.

Inzameling kaarten / postzegels / cartridges / mobiele telefoons

Ongeveer tweemaal per jaar wordt de doos met oude telefoons en cartridges opgehaald door Eeko. Zij verzamelen, sorteren en verwerken de printercartridges, mobiele telefoons en tablets op een duurzame manier. Die aanpak zorgt ervoor dat bruikbare apparaten worden hergebruikt of gere refurbished, terwijl niet-bruikbare onderdelen verantwoord worden gerecycled.

Wanneer de postzegel en kaartenbak gevuld is, wordt deze bij Kerk in Actie afgeleverd. Vrijwilligers sorteren en verhandelen ze via verkoopadressen en (inter)nationale beurzen.

Publiciteit

In het kerkblad staat op de pag. Kerk en Samenleving altijd een door de Gr Kerk aangedragen tekst.

- 20240200 Leven in de tuin - leefbare aarde 2050
- 20250400 Toekomststoel
- 20250600 Fairtrade en milieu uitdagingen
- 20250900 Ecologische rechtvaardigheid
- 20251000 Dankbaarheidsdienst
- 20251200 Ons Eten als Weg uit de Klimaatcrisis

In de zondagsbrief wordt selectief bericht over het grote aanbod van Groene Kerk activiteiten in de eigen regio, buurkerken of landelijk.

Ook probeert de werkgroep op beide prikborden zichtbaar te zijn.

Oecumenische samenwerking

In een halfjaarlijkse overleg van Renkumse Groene Kerken worden ervaringen en tips uitgewisseld en soms gezamenlijke activiteiten opgezet.

4. Plannen 2026

We willen zoveel als mogelijk de bovenstaande activiteiten continueren.

We hopen een vervolg van de plannen voor de vergroening en verduurzaming van de buitenruimte rond de VBK zullen.

Eénmaal per jaar een kerkdienst en zo mogelijk in de 40dagentijd, een gezamenlijke actie met de ZWO.

We stellen vast dat in de reguliere kerkdiensten en in het gemeentewerk vragen rond duurzaamheid regelmatig aan de orde komen.

Met de bestaande menskracht is het niet mogelijk om nog meer nieuwe activiteiten op te pakken.

Er zijn nog wel wensen: nog een keer de Michacursus organiseren, een boekbespreking, een cursus Klimaatgesprekken of cursusboek *VerduurSamen met Franciscus*.

5. Samenstelling werkgroep

Samenstelling en taakverdeling

- secretariaat en contactpersoon overleg Groene Kerken gemeente Renkum: Greet Visser
- deelname aan 4 x per jaar overleg Kerkgroep Diaconaat: Wil van Egmond
- voorzitter: Hannie Luiten a.i.
- energievragen in- en extern Leen van Doorn (m.m.v. Hergen Wiersma)
- onderhoud buitenruimtes kerkgebouwen: Teus van Eck doet de werving en coördinatie van de acht tot twaalf kerkhoveniers
- FairTrade: Engelen Heinen en Greet Visser
- inzamelingen: Anita Berghege
- publiciteit en communicatie: Hannie Luiten
- Willem Kelderman (divers)

20251100